

Fremtidens paramediciner

Reddernes Udviklingssekretariat i 3F og FOA's anbefalinger til en ny paramedicineruddannelse

August 2019

Færre akutmodtagelser, øget specialisering, større afstand mellem hospitaler, flere opkald til 112, flere akutte ambulancekørsler, samt flere komplekse, kronisk syge patienter har ændret opgaverne i den præhospitale indsats og dermed øget behovet for en styrket uddannelse af ambulancepersonalet. I 2019 startede en ny ambulancebehandleruddannelse, som styrkede sundhedsfagligheden, nu er tiden derfor kommet til at løfte paramedicineruddannelsen.

Reddernes Udviklingssekretariat i 3F og FOA mener, at der er behov for en ny uddannelse til paramediciner, der 1) er placeret i det formaliserende efter- og videreuddannelsessystem, 2) bygger videre på de praktiske erfaringer som ambulancebehandlerne har, og 3) styrker de sundhedsfaglige kompetencer hos paramedicinerne.

1) Placer en ny paramedicineruddannelsen i det formaliserede efter- og videreuddannelsessystem

Der er pr. 1. januar 2019 to niveauer for uddannelse af ambulancepersonale. Nemlig ambulancebehandler og ambulancebehandler med særlig kompetence (paramediciner). Derudover kunne man tidligere uddannes til ambulanceassistent.

Ambulancebehandleruddannelsen er erhvervsuddannelse, der tager fire år og syv måneder, og som er placeret på den nationale kvalifikationsramme 5. Uddannelsen til ambulancebehandler er dermed en erhvervsuddannelse, der giver direkte adgang til at læse akademiuddannelse og diplomuddannelse på baggrund af en realkompetencevurdering.

I dag forudsætter uddannelsen til paramediciner gennemført uddannelse til ambulancebehandler, samt at man har arbejdet som ambulancebehandler i mindst 3 år. Paramedicineruddannelse tager fem uger og er en bekendtgørelsesbelagt, aftalebaseret uddannelse mellem Danske Regioner og Sundheds- og Ældreministeriet.

I Danmark kræver det pr. 1. juli 2019 en autorisation at arbejde som ambulancebehandler, og man skal yderligere registreres for at arbejde som ambulancebehandler med særlig kompetence (paramediciner).

Reddernes Udviklingssekretariat i 3F og FOA anbefaler:

- At der etableres en ny uddannelse til paramediciner på akademi- eller diplomniveau, således at en ny paramedicineruddannelse placeres i det formaliserede efter- og videreuddannelsessystem.
- At der ikke opbygges to forskellige og parallelle uddannelsesveje for ambulancepersonalet, således at der etableres en teoretisk (en professionsbacheloruddannelse) og en praktisk (den nuværende ambulancebehandleruddannelse) uddannelse.

2) Byg videre på ambulancebehandleres praktiske kompetencer og kliniske erfaringer

Det præhospitale område adskiller sig fra det øvrige sundhedsvæsen, idet indsatsen foregår på skadestedet, i hjemmet hos den akut, kritisk syge patient eller på vej i ambulancen. Det kræver både psykisk robusthed, fysisk styrke, praktiske færdigheder og teoretisk viden at arbejde præhospitalt. Ambulancepersonalet ved aldrig, hvad de kommer ud til, men de skal kunne håndtere skadesituationer, hvor tid kan betyde liv eller død, hvor der skal træffes hurtige beslutninger, og hvor det ikke altid er muligt at trække på lægefaglige kompetencer i de første afgørende minutter. Ambulancepersonalet skal derfor kunne tage selvstændige beslutninger på et højt sundheds- og beredskabsfagligt niveau.

Der er i dag stor søgning til ambulancebehandleruddannelsen, hvor ca. 250 ud af 2.000 ansøgere kommer ind på uddannelsen. Det sker ved optagelsesprøver, hvor der lægges vægt på fysik, modenhed, sociale

kompetencer, omsorgsevne, mental robusthed, samt motivation, studieegnethed og relevant erhvervserfaring. Der er dermed en optagelsesprocedure til ambulancebehandleruddannelsen, der sikrer, at eleverne har den rette faglige og personlige profil til jobbet.

Det skal endvidere påpeges, at der i dag ikke er en overproduktion af ambulancepersonale, at systemet reagerer hurtigt, hvis der opstår en øget efterspørgsel, og at der i løbet af de første tre måneder er et ret stort frafald, fordi flere elever efter den første praktikperiode finder ud af, at det ikke er et job for dem.

Reddernes Udviklingssekretariat i 3F og FOA anbefaler:

- At det først og fremmest er ambulancebehandlere, der rekrutteres til en præhospital specialistuddannelse i paramedicin, således at adgangskravet til ny paramedicineruddannelse bliver en ambulancebehandleruddannelse eller tilsvarende.
- At der fortsat lægges vægt på praktiske erfaringer og håndværksmæssige færdigheder ved optagelse på paramedicineruddannelsen, da der ikke kun er behov for akademiske kompetencer, når man fx skal afsikre et skadested.

3) Styrk de sundhedsfaglige kompetencer hos paramedicinere

Den præhospital indsats foregår inden patienten ankommer til hospital, og den gives typisk til akut syge, tilskadekomne og fødende. De sidste 20 år er der sket en stor udvikling og opkvalificering af den præhospital indsats. I dag begynder behandlingen og den livreddende indsats allerede, når ambulancen kommer, og den fortsætter under transporten til hospitalet.

Der er sket en stigning i antallet af akutte ambulancekørsler og opkald til 112, som formodentlig skyldes, at der er flere patienter med kroniske sygdomme og flere patienter med mere end en kronisk sygdom, som oplever en akut forværring af deres sygdom. Samtidig har færre akutmodtagelser og en øget specialisering gjort, at der er større afstand mellem hospitaler.

Det betyder, at ambulancepersonalet i dag varetager flere og mere komplicerede opgaver end tidligere. Det stiller nye krav til uddannelse og kompetencer. Det gør det nødvendigt at styrke paramedicineres sundhedsfaglige kompetencer – både i dybden og bredden, således at paramedicinerne kan løfte flere opgaver og få mere ansvar på lægelig delegation.

Reddernes Udviklingssekretariat i 3F og FOA anbefaler:

- At en videreuddannelse til paramediciner giver viden om præhospital behandling til komplekse, akutte og kritisk syge patienter, herunder gravide, spædbørn og småbørn; kronisk syge, multisyge og ældre; traumepatienter; hjertepatienter med komplekse behov, samt psykisk syge og misbrugere.
- At en videreuddannelse til paramediciner giver øget indsigt i sundhedsteknologi, farmakologi, polyfarmaci og medicin håndtering, samt kompetencer til i videre udstrækning at kunne forebygge hospitalsindlæggelse.
- At en videreuddannelse til paramediciner giver kompetencer i forhold til kommunikation, koordination, journalføring, organisation og ledelse, herunder kommunikation med patienter og pårørende, bedre interhospital kompetencer, forståelse for sammenhænge med det øvrige sundhedsvæsen, øget samspil med andre sundhedsfaglige og selvstændighed i opgaveløsningen.
- At en videreuddannelse til paramediciner giver kompetencer til at kunne bidrage til forskning, indsamling og bearbejdning af data, samt uddannelsesinstruktion og formidlingsevne til oplæring og vejledning af andre.